

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οδυσσέας Ελύτης (1911-1996)

Μικρή Πράσινη Θάλασσα

- Μικρή πράσινη θάλασσα δεκτριῶ χρονῶ
Πού θά 'θελα νά σέ υίοθετήσω
Νά σέ στείλω σχολεῖο στήν Ἴωνία
Νά μάθεις μανταρίνι και ἄψινθο
- 5 Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Στό πυργάκι τοῦ φάρου τό καταμεσήμερο
Νά γυρίσεις τόν ἥλιο καί ν' ἀκούσεις
Πῶς ἡ μοίρα ξεγίνεται καί πῶς
Ἄπό λόφο σέ λόφο συνεννοοῦνται
- 10 Ἄκόμα οἱ μακρινοί μάς συγγενεῖς
Πού κρατοῦν τόν ἀέρα σάν ἀγάλματα
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκταριῶ χρονῶ
Μέ τόν ἄσπρο γιακά και τήν κορδέλα
Νά μπεῖς ἀπ' τό παράθυρο στή Σμύρνη
- 15 Νά μοῦ ἀντιγράψεις τίς ἀντιφεγγιές στήν ὀροφή
Ἄπό τά Κυριελέησον καί τά Δόξα Σοί
Καί μέ λίγο Βοριά λίγο Λεβάντε
Κύμα τό κύμα νά γυρίσεις πίσω
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
- 20 Γιά νά σέ κοιμηθῶ παράνομα
Καί νά βρίσκω βαθιά στήν ἀγκαλιά σου
Κομμάτια πέτρες τά λόγια τῶν Θεῶν
Κομμάτια πέτρες τ' ἀποσπάματα τοῦ Ἡράκλειτου.

(Τό Φωφωτόδεντρο καί ἡ Δεκάτη Τετάρτη Ὁμορφιά, Ἰκαρος, 1971)

Β΄. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Κάποια ἀπο τα χαρακτηριστικά της ποίησης του Οδ. Ελύτη εἶναι: **η ποιητική προσέγγιση του κόσμου με τις αισθήσεις η αναφορά στην ιστορική ελληνική παράδοση, η αναφορά στη θρησκεία, η σχέση με την ελληνική φύση, το μυστήριο του φωτός.**

Να γράψετε ἓνα (1) παράδειγμα μέσα ἀπό το ποίημα γιὰ καθένα ἀπό τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Μονάδες 15

2. Εξετάζοντας την ποιητική γραφή του Οδ. Ελύτη στη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα», να εντοπίσετε και να γράψετε τέσσερα (4) υπερρεαλιστικά στοιχεία που υπάρχουν στο ποίημα και ένα αντίστοιχα παράδειγμα μέσα από το κείμενο για το καθένα από αυτά.

Μονάδες 20

3. «**Τα χαρακτηριστικά που έχουν οι Κόρες είναι όμοια με του ποιητικού έργου του Ελύτη η ομορφιά, η δροσιά και η αθωότητα, που πηγάζουν από τη νιότη τους, ο έρωτας που δωρίζουν οι θαυμάσιες – με τη σήμασία του θαύματος – και μαγικές δυνάμεις που έχουν και που ασκούν ευεργετικά για όσους είναι έτοιμοι να τις δεχτούν, κυρίως για τον ποιητή**». (Στέφανος Διαλησμάς, «Η Ποίηση και ο ποιητής στον Ελύτη», Π.Ε.Φ., Σεμινάριο 23, Οδυσσέας Ελύτης, Αθήνα 1997, σελ. 83).

Να δείξετε τεκμηριωμένα με αναφορά στο ποίημα ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι αντιπροσωπευτικά και για την **Κόρη/Ποίηση** στη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα».

Μονάδες 20

4. Να σχολιάσετε σε δύο παραγράφους (130-150 λέξεις) το περιεχόμενο των στίχων 12-18 («**Μικρή πράσινη θάλασσα...νά γυρίσεις πίσω**»).

Μονάδες 25

5. Να συγκρίνετε τη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα» του Οδ. Ελύτη με το παρακάτω απόσπασμα από την «Κυρά των Αμπελιών» του Γ. Ρίτσου ως προς το περιεχόμενο παρουσιάζοντας τα κοινά του στοιχεία.

Μονάδες 20

Γιάννης Ρίτσος, «Η Κυρά των Αμπελιών» (απόσπασμα)

ΧΙ

«Κυρά, Κυρά θαλασσινή και στεριανή με τὰ λουλουδιασμένα
μάγουλα

σφίγγοντας μέσ στο μποῦστο σου τὴν κάψα τοῦ Ἄλωνάρη
πότε κρατώντας στὴν ποδιά σου ἕνα καράβι – μικροκάραβο
πότε σὰν Παναγιά Αἰγιοπελαγίτισσα ντυμένη μ' ἕνα δίχτυ
νά κουβαλᾷς τὸ σούρωμα στὴν κεφαλή σου τὸ πανέρι με τὰ
ψάρια

πότε ντυμένη μ' ἀμπελόφυλλα, , κυνηγημένη ἀπ' τοῦ ἡλίου
τὶς χρυσόμυγες πάνου στ' ἄλῶνια

ἀνάβοντας τὸ φίλημα στὰ λουλουδάκια τῆς μηλιᾶς
μπατσιζοντας τὶς λυγαριές με τὸν ἀγέρα τῆς τρεχάλας σου.

Μηλί – βᾶϊ- βᾶϊ – μηλί – μηλίσσα τῆς ἀνηφοριᾶς
πῶς σοῦ τριανταφυλλίσανε τὰ μῆλα τῆς ἀγάπης;»

(Γιάννης Ρίτσος, «Ἡ Κυρά τῶν Ἀμπελιῶν», ἔκδ. Κέδρος, Ἀθήνα 1979)